

**R. P. Ioannis De Lvgo Hispalensis, E Societate Iesv, In
Collegio Romano Eivsdem Societatis olim Theologiae
Professoris, nunc S. R. E. Cardinalis. Disputationes
Scholasticæ De Incarnatione Dominica**

Lugo, Juan de

Lugduni, 1653

2. Vtrùm suppositum in creatis addat supra naturam aliquid positium ab ipsa distinctum.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81011](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81011)

Vtrum suppositum in creatis addat supra naturam aliquid posituum ab ipsa distinctum?

Quærimus, Vtrum homo, v.g. includat aliquam entitatem posituam realem, vel modalem, vltra eas, quas includit humanitas, seu natura humana? In qua quaestione Aristoteles, & omnes antiqui Philosophi nullam forsitan habuerunt rationem dubitandi: attendendo enim ad principia naturalia, nullum profus est vestigium distinctionis realis inter hominem, & humanitatem; nisi penes diuersum modum loquendi, sicut etiam differunt entitas, & ens.

Inter Catholicos triplex est sententia. Prima docet, suppositum solum differre à natura penes diuersum modum concipiendi, & loquendi: ideo scilicet, quia humanitas, v.g. in abstracto concipitur per modum rei habitæ: homo verò in concreto concipitur per modum habentis. Quare, in rigore loquendo, hæc est vera prædicatio realis, *homo est humanitas*. sicut & ista, *entitas est ens*. Hanc sententiam docuerunt Dur. & Henricus, adducti à Suarez *vbi supra à sect. 2. n. 4.*

Secunda sententia, quæ fortasse solum est maior explicatio præcedentis, & ferè ab ipsa nõ differt, tribuitur Scoto pluribus in locis adductis ab eodem Suar. n. 8. quam defendunt ex Scotistis Bassolis, & Maironis cum aliis, licet plures dubitent de mente Scoti, imò afferant eum pro tertia sententia. Cæterum quidquid sit de hoc, docet hæc secunda, hominem solum differre ab humanitate, & in vniuersum suppositum creatum à natura per duplicem negationem, quam suppositum importat. Prima est negatio aptitudinis dependentiæ ab alio supposito in quo sit: ideo anima rationalis etiam separata à corpore, non est suppositum, quia habet aptitudinem, vt sit in corpore. Secunda negatio est actualis dependentiæ ab alio supposito, ideo humanitas Christi non est suppositum, quia actu dependet ab alio supposito Verbi.

Vt hæc sententia verisimilior sit, duo sunt circa eius terminos aduertenda. Primum, quòd nomine *dependentiæ* non debet intelligi dependentia, quã habet effectus à sua causa; non enim habet homo negationem huius dependentiæ, cum semper dependeat à suis causis. Debet ergo intelligi per negationem dependentiæ; negatio vniuersalis aptitudinalis, & actualis ad aliud suppositum; quam negationem habet Petrus. Secundum aduertendum est, nomine *aptitudinis*, quam negat suppositum debere intelligi, aptitudinem naturalem, nam licet natura Petri habeat aptitudinem obedientialem ad hoc, vt vniatur supposito diuino, non tamen habet aptitudinem naturalẽ. Duo ergo requiruntur in ista sententia ad rationem suppositi creati. Primum est quòd natura illa non vniatur de facto, nec naturaliter, nec miraculosè alteri supposito. Secundum est, quòd nec possit naturaliter saltem vni.

Duplex sententia præcedens ferè in eandem incidit, & ideo isdem ferè argumentis solet impugnari. Primum, quia videntur procedere consequenter, dum ex vno capite admittunt illam propositionem, *humanitas est homo*, ex alio verò capite

3
Suppositum quid.

4
Persona quid.

Boëtius.

Hypostasis notio.

5
Dubium circa suppositum.

minatur in se, vt non debeat alteri communicari. Quare licet aliquando subsistẽtia significet concretum totius naturæ subsistentis: frequentius tamen accipitur pro ipsa forma, à qua natura habet formaliter subsistere: in quo sensu vsurpabimus istam vocem in sequentibus.

Suppositum est substantia completa incommunicabiliter subsistens: includit enim intrinsecè tam naturam, quam subsistentiam, per quam natura vltimò terminatur. Quare in Deo dicimus, esse vnã naturam in tribus suppositis. Imò licet plures Theologi, inter quos noster Suarez, concedant in natura diuina, vltra tres subsistentias relatiuas aliam subsistentiam absolutã communem tribus personis, ita vt Deus prout præcindit à personis, sit verè subsistens per subsistentiam absolutam; non tamen concedunt suppositum absolutum, quia Deus non subsistit per illam subsistentiam incommunicabiliter, cum adhuc possit communicari personis. Suppositum enim significat substantiam non solum subsistentem, sed incommunicabiliter subsistentem. An verò possibilis sit talis subsistentia, per quam substantia subsistat, & non incommunicabiliter, constabit ex dicendis. Pro nunc certum sit, suppositum includere naturam, & suppositualitatem, seu subsistentiam, qua natura incommunicabiliter subsistit.

Persona comparatur ad suppositum, vt inferiorius ad superius suppositum enim significat quamcumque substantiam incommunicabiliter subsistentem, persona verò significat solam naturã rationalem, vel intellectualem incommunicabiliter subsistentem. Quare Pater æternus est persona, Angelus est persona, homo est persona: equus verò, vel lapis non sunt personæ, sed supposita: ideo persona definitur à Boëtio in libro de duabus naturis, persona est *rationalis natura indiuidua substantia*, id est, incommunicabilis substantia.

Denique hypostasis Græca vox est, quæ olim patiebatur æquiuocationem: aliquando enim significabat idem quod *substantia*; quare Hieronymus, & alij reuebant dicere, in Deo dari tres hypostasies, ne viderentur multiplicare essentiã. Aliquando verò significabat idem, quod suppositum: in qua significatione postea vsurpata est ita vox ab Ecclesiã, & sine formidine conceditur dari in Deo tres hypostasies. Solet autem frequenter hypostasis conuerti cum persona, ne extendatur ad significandum aliud suppositum, præter quàm intellectualem.

Dubitatur in præsentia, vtrum suppositum sit idem, quod *prima substantia*. Suarez *vbi supra à sect. 1. à n. 9.* affirmat. Alij verò negant. Sed quaestio est merè de nomine. Nam si per *primã substantiam* voluerit significare Aristoteles illam solum, quæ per se ponitur in prædicamento, & quæ omnino completa est: idem erit prima substantia, quod suppositum. nam humanitas quæ non est suppositum, non est cõpleta, nec per se ponitur in prædicamento; & per consequens neque erit prima substantia. Si verò prima substantia solum significet substantiam singularem, (vt alij volunt) non conuertetur cum supposito. nam humanitas Christi est hæc numero humanitas, & singularis, & tamen non est suppositum. Sed hæc, vt prædixi, est quaestio de nomine. Veniamus iam ad quaestionem de re.

6

Triplex Catholicorum sententia.

Durand. Henricus.

7
Scotus. Suarez. Bassolis. Maironis.

Duplex aduertendum circa prædicatam sententiam. Dependentiã quid dicitur.

Aptitudinem nomine quid significatur.

8

capite docent, hominem addere supra humanitatem negationem, si enim homo addit negationem, ergo non potest predicari de humanitate; quia complexum ex humanitate, & negatione distinguitur ab humanitate. Verum hoc argumentum parum urget, quia licet cecus dicat negationem visus, adhuc est vera predicatio. Petrus est cecus, quia negatio non predicatur in recto, sed in obliquo de Petro, quasi dicas, *Petrus est habens negationem visus*. Sic etiam quando dicitur, *humanitas est homo*, negatio, quam dicit homo, non predicatur in recto, sed in obliquo de humanitate, quasi diceret, *humanitas Petri est illud, quod habet talem negationem, &c.*

Secundò, impugnantur prædictæ sententiæ argumento desumpto ex natura diuinæ; hæc enim prout præcinit à tribus personis, habet verè negationem dependentiæ aptitudinalem, & æqualem; neque enim dependet, neque dependere potest ab alio supposito, & tamen ut sic natura diuina non est suppositum; ergo ad rationem suppositi non sufficit illa negatio dependentiæ addita naturæ.

Sed neque hoc argumentum multum urget, posset enim ab iis responderi, naturam diuinam, prout ratione distinctam à personis: non esse suppositum, quia non habet negationem communicabilitatis: est enim communicabilis tribus diuinis suppositis, à quibus licet non dependat, verè tamen illis communicatur: ad rationem autem suppositi non solum exigitur ab his auctoribus negatio dependentiæ, sed negatio communicabilitatis alicui supposito, ut supra diximus.

Tertiò impugnari solent ex eodem Trinitatis mysterio, quia suppositum in diuinis non constituitur formaliter per aliquam negationem, sed per aliquid posituum: nam quævis persona diuina addit supra naturam subsistentiam relatiuam posituam, ut suppono, ergo persona etiam creata, & suppositum creatum addit supra naturam aliquid posituum; persona enim diuina, & creata conueniunt in ratione personæ: negatio autem non potest conuenire cum aliquo posituo.

Hoc argumentum, quod valde efficax solet existimari contra Scotum, mihi sanè non videtur adeò efficax. Posset enim Scotus respondere negando consequentiam à supposito diuino ad creatum, quia natura diuina non habet à se ipsa formaliter negationem comunicabilitatis. Quare sicut ex mirabili comunicabilitate naturæ diuinæ non potest colligi similis comunicabilitas in aliqua natura creata; sic ex eo, quòd natura diuina indigeat aliquo posituo superaddito ad hoc, ut reddatur incommunicabilis, non potest sumi argumentum, probans, naturam creatam reddi incommunicabilem per aliquid posituum super additum.

Confirmatur solutio ex alio discrimine, quod ferè omnes admittunt inter subsistentiam creatam, & diuinam, subsistentia enim creata licet sit conditio requisita ad plures operationes, ut communiter conceditur, ipsa tamen non est principium operandi: operationes enim procedunt à natura, subsistentia verò solum deseruit ad terminandam naturam. Diuinæ autem subsistentiæ non solum terminat diuinam naturam, sed etiam

in probabiliori sententia Theologorum integrant principium operandi ad intra. Nam in Patre æterno, v.g. principium generandi integratur ex intellectu, & ex Paternitate; quare non mirum, quòd subsistentiæ diuinæ sint entitates positivæ, cum sint principia operandi, quod tamen in subsistentia creata non reperitur.

Hoc ergo argumento omisso, quod desumitur ex mysterio Trinitatis, superest aliud efficacius, quod desumitur ex præsentis mysterio Incarnationis, in quo iuxta doctrinam Conciliorum, & Patrum docemur, Verbum diuinum assumpsisse naturam humanam, non personam, imò potius consumpta personalitate creata assumpsisse solum naturam in propriam personam: quare in Christo non sunt duæ personæ, sed vna persona cum duabus naturis; ergo persona humana addit aliquid posituum supra naturam humanam; quod quidem quia impeditum est in humanitate Christi, supplente munus illius personalitate Verbi, ideo dicitur Verbum assumpsisse humanitatem, non hominem, nec personam. Alioquin si humanitas, & homo idem sunt, sicut verum est dicere, Verbum assumpsisse humanitatem, verum etiam esset, assumpsisse hominem.

Nec ad hoc argumentum respondebit Durandus sufficienter per distinctionem rationis, quam ponit inter humanitatem, & hominem: nam tota illa est distinctio penes diuersum modum concipiendi: quare loquendo realiter, & à parte rei, sicut verum est dicere, entitatem esse ens, sic etiam verum erit dicere, quòd illud, quod assumptum est à Verbo, est homo.

Dices, non fuisse assumptum hominem, quia homo supra humanitatem dicit negationem communicationis actualis; quare sicut eo ipso, quòd humanitas Christi assumpta fuit à Verbo, amisit illam carentiam; sic etiam amisit esse hominem, prout distinguitur à Verbo, nam homo significat humanitatem existentem per se, & sine alio: eo autem ipso, quòd existat cum Verbo, amisit hoc, quod est existere per se, & sine alio, & per consequens amisit propriam personalitatem.

Sed contra primò, quia in hoc sensu ridicula, & nugatoria essent definitiones Conciliorum, quando dicunt, Verbum non assumpsisse personam humanam, sed naturam: nam idem esset, ac dicere, naturam humanam assumptam à Verbo non mansisse per se existentem, sine vnione ad Verbum, quod adeò clarum esset, ut esset ridiculum, & indignum omnino, quòd ab Ecclesia vniuersali, ut fidei dogma definitur.

Contra secundò, quia si ex eo præcisè natura humana amittit propriam personalitatem, quia vnitur Verbo, per quod amittit esse per se, & sine alio; ergo etiam Verbum, eo ipso, quòd vnitur humanitati, amittit propriam personalitatem, nam eo ipso amittit hoc, quod est existere per se, & sine alio; iam enim incipit existere cum humanitate; ergo personalitas propria, quam amisit humanitas, non erat illa præcisè negatio, sed aliquid posituum, ad quod consequitur illa negatio.

Dices, ideo humanitas, & non Verbum, amittit propriam personalitatem, quia humanitas

11
Aliud argu-
mentum magis
efficax est
mysterio In-
carnationis.

12
Euafo.

Excluditur.

13
Instans.

R 4 pendet

pendet à Verbo, & non è contra; quare humanitas, & non Verbum amittit negationem dependentiæ, quam antea habebat. Sed contra, quia non est, cur humanitas modò pendeat à Verbo plus quàm antea, quia cum antea humanitas non haberet per se aliquam subsistentiam positivam, à qua dependeat, non est, cur suppleatur à Verbo aliqua dependentia erga humanitatem; humanitas enim antea non dependebat ab illa negatione, quæ sola ablata est per vnionem ad Verbum, & aliunde manet humanitas cum tota sua entitate positiva, quam antea habebat; ergo non est, cur dependeat magis nunc à Verbo, quàm antea.

Contra tertio, quia inter duo entia in actu omnino completa, quoad totam suam entitatem positivam, non potest intercedere aliqua vnio, præsertim substantialis; quia per vnionem substantialem debet resultare aliquod ens per se; ergo ad hoc, quòd Verbum, & humanitas Christi vniantur, ita vt ex ipsis resultet ens per se, debet præsupponi alterum ex extremis cum aliquo incomplemento substantiali; ergo cum in Verbo non possit præsupponi hoc incomplementum, necesse est illud reperiri ex parte humanitatis; ergo defuit humanitati aliquid substantiale, nempe subsistentia, quod posset suppleri à Verbo per talem vnionem. Antecedens verò probatur, tum, quia in nullo alio potest consistere ratio entis per se, nisi quòd vnio non adueniat entibus in suo esse substantiali complete constitutis, vt diximus supra, tum quia alioquin sequeretur posse quodlibet vniri substantialiter cum quolibet, Angelum cum Angelo, hominem cum Leone, & alia similia, quæ ab omnibus negantur.

14
Solutio quorundam recentiorum.

Aliqui recentiores dicunt, posse adhuc defendi prædictam sententiam, & explicant exemplo desumpto ex mysterio Eucharistico, in quo quantitas panis, quæ ex natura sua non potest esse nisi in subiecto, de potentia absoluta ponitur per se absque modo positivo superaddito, quia sustentatur à Deo concursu quodam diuerso, & efficaciore, supplente illam conditionem, sine qua non, naturaliter requisitam, scilicet vnionem quantitatis cum subiecto; atque aded illud per se quantitatis, in quo fundatur negatio dependentiæ à subiecto, est illa quantitas sub illo concursu efficaciore Dei. Sic ergo è contra dici potest, quòd scilicet naturæ substantiali humanæ, v. g. connaturalis sit concursus Dei efficaciore, ex vi cuius sit per se, qui concursus erat præternaturalis quantitati, ita vt natura humana sit suppositum, quando est iuxta modum existendi sibi debitum per talem concursum, & talem concursum esse debitum provenit ex ipsa perfectione naturæ substantialis, & non est sola conseruatio, quasi voluntaria, sed vt petita, & debita perfectioni naturæ substantialis. Potest tamen Deus negare tali naturæ illum concursum efficaciorem, quo existit per se, & adhibere alium imperfectiorem, & debiliorem, ex vi cuius non possit esse, nisi dependenter ab vnione cum Verbo supplente per terminationem, quod Deus præstabat per efficientiam.

Sicut subiectum potest suppleri per receptionem quantitatis, quod Deus præstabat per

concursum efficaciorem in Eucharistia; ita vt quantitas, quæ erat per se ex vi concursus efficaciore, sit postea in subiecto supplente illam efficaciam maiorem causæ efficientis. Vnde sicut quantitas existens per se, vt ponatur dependens à subiecto, nihil amittit, sed solum, quia definit terminare illum concursum, amittit formalitatem, quæ erat, esse per se, & negationem dependentiæ, nec ea formalitas aliud erat, quàm quantitas, vt terminans talem concursum Dei, quæ deesse potest, eo solum, quòd Deus ab æterno non voluerit, nisi pro tanto tempore quantitatem esse per se, supplendo vnionem eius cum subiecto; quare eo tempore elapso, non supplet, sed mediante vnione cum subiecto conseruat quantitatem. Sic humanitas, quæ connaturaliter petebat esse per se, vt ponatur dependens à Verbo, non oportet quòd amittat modum positivum intrinsecum, qui esset per se; sed solum quòd terminet concursum Dei aded limitatum, vt ex vi illius non possit existere, nisi media vnione cum Verbo, quam Deus in illo instanti producat. Tunc autem non dicitur persona creata, quia personalitas creata essentialiter connotat concursum Dei aded perfectum actu sibi communicari, quo sit independentem ab alio, & ex hac variatione concursus diuini pro hoc, vel illo tempore, variari potest in humanitate formalis personæ, ac proinde assumi à Verbo, quin assumatur persona. Omnia autem, quæ adduci possunt contra hunc modum explicandi, videntur instari posse in quantitate Eucharistia, cum hoc solum discrimine, quod concursus, qui quantitati est præternaturalis, naturæ substantiali est connaturalis.

Hic modus dicendi, & exemplum adductum ex quantitate Eucharistia adhuc non explicat sufficienter subsistentiam substantialis naturæ, absque modo positivo superaddito. Primo, quia si humanitas, v. g. terminans concursum illum Dei efficaciorem sibi debitum est suppositum, & homo; ergo ille concursus, seu illa actio Dei exhibitæ ex debito, & exigentia humanitatis intrat ad componendum compositum humanum, in ratione suppositi, quia absque illa actione non denominatur suppositum manentibus omnibus aliis, & illa actione posita denominatur suppositum; ergo suppositum, vt suppositum includit aliud præter entitatem humanitatis, nempe illam actionem debitam humanitati. Hoc autem est absurdum, quia homo, vt homo est adæquate substantia: illa autem actio iuxta veriorem sententiam est in entitate sua accidens de prædicamento actionis. Quòd si velis, illam actionem esse entitatiuè modum substantialem, iam ergo ponis modum aliquem substantialem positivum intrinsecum, quo subsistat humanitas: solumque erit differentia in hoc, quòd tu ponas eundem modum positivum esse influxum, seu actionem, & subsistentiam, sed reuera ille modus præstabit idem munus, quod præstat modus subsistentiæ positivæ, quem alij ponunt: quia per illum redditur natura incommunicabilis, & independentens, &c. & per illum etiam modum completur natura substantialiter, quia alioquin natura prout condistinguitur ab illo modo, esset substantia completa; atque ided non posset humanitas vniri substantialiter Verbo, quia vnitur humana

15
Improprie
modis dicitur
di, & ex
plano quoniam
tatis Eucha
ristia.

humanitas secundum totum, quod habet, prout condistinguitur ab illo modo actionis; ergo si prout sic condistinguitur est substantia completa, non erit vnibilis substantialiter, quod enim est ens substantiale completum, non potest substantialiter vniri cum alia substantia completa.

Dices, illam actionem non esse modum intrinsecum in natura, sed esse voluntatem Dei conseruandi naturam pro tali tempore absque dependentia à substantia Verbi; quare non ponitur modus intrinsecus, quo natura subsistit. Ita videntur indicare ij Doctores in Verbis relatis. Sed hoc non iuuat, imò facilius impugnat: si enim concursus ille est aliquid tenens se ex parte Dei; ergo homo vt suppositum, & vt homo completus includit intrinsecè aliquid Dei; probauimus enim, suppositum debere includere intrinsecè illam actionem Dei debitam humanitati; si ergo illa actio non est modus intrinsecus termino, sed volitio increata Dei, consequens est, quòd illa volitio sit de ratione intrinseca hominis, componens suppositum humanum in ratione suppositi humani; quod est multò absurdus, vt constat.

Vnde apparet iam discrimen inter suppositum humanum, & quantitatem Eucharistiæ, quia quantitas in Eucharistia, licet terminet illum concursum efficaciorum Dei, ex vi cuius existit independentè à subiecto; non tamen denominatur ab illo concursu suppositum, nec quantum in concreto, sed solum denominatur independentè à subiecto, quæ denominatio non complet illam in ratione quanti. At verò humanitas in illo dicendi modo, quando conseruatur per illum concursum Dei sibi debitum, debet ab illo denominari, non solum independentè à Verbo, sed suppositum, & homo, quæ est denominatio substantialis, vt constat, & per consequens debet provenire ab aliquo complemento substantiali intrinseco homini, vt est suppositum humanum completum substantiale.

Secundò impugnari potest ille modus explicandi, quia ex illo exemplo quantitatis, si rectè applicetur, fieri videtur, quòd personalitas Verbi diuini debeat exercere aliquem influxum posituum; & causalitatem propriam respectu humanitatis: nam quantitas in Eucharistia ideo indiget influxu Dei perfectiori ad sui conseruationem, quia deest illi influxus causæ materialis, à qua prius accipiebat partialiter suum esse, qui influxus debet suppleri per aliquem verum influxum, quod ab alia causa accipiat idem esse. Alioquin si non dependeret à subiecto, tanquam à causa influente, quocunque alio modo dependeret, non esset necessarius influxus diuersus Dei, quo conseruaretur sine subiecto; ideo enim iuxta veriorè sententiam materia prima, licet non possit naturaliter esse sine forma substantiali, non tamen indiget diuerso concursu Dei ad hoc, vt de potentia absoluta possit existere absque omni forma substantiali, sed potest eadem omnino actione, qua prius conseruari, quæ tamen sit iam supernaturalis quoad modum: si ergo natura humana non dependet à Verbo vt causa, sed vt à mero termino non erit necessarius diuersus influxus Dei fortior, & perfectior, quo conseruetur independentè à Verbo. nam tunc solum requiritur perfectior influxus in en-

titate, quando suppleri debet concursus, qui deest, alterius causæ. Cùm ergo concedatur hic diuersus concursus entitatiuè in humanitatem independentem à Verbo, consequens est, quòd suppleat concursum verum, quem personalitas Verbi præstaret in illam humanitatem. Quod quidem videtur absurdum: nam ille non esset in genere causæ efficientis; personalitates enim diuine non habet talem modum influendi, neque etiam esset in genere causæ materialis, vt constat; in quo ergo causæ genere Verbum influit verè in humanitatem? Fatendum itaque est, solum concurrere terminando humanitatem, quod quidem non est influere, nec causare, sed terminare seu complere substantialiter illam humanitatem loco substantiæ creatæ, quæ neque etiam influit, sed terminat, seu complet substantialiter naturam, vt resultet suppositum humanum completum.

Propter hoc ergo potissimum argumentum, quod ex mysterio Incarnationis desumitur, amplectenda nobis est tertia, & communis sententia Theologorum, & Philosophorum assentiuntium, suppositum creatum, licet includat naturam, addere tamen supra illum aliquid posituum realiter, vel ex natura rei distinctum ab ipsa natura.

Contra hanc communem sententiam nonnulla obiiciuntur, quæ facile dissolues. Primò obiicitur, quia suppositum humanum nihil aliud est, quàm materia, & anima rationalis vnita: hoc autem ipsum est humanitas, ergo non differunt homo, & humanitas. Ad hoc faciliè responderetur, negando maiorem.

Secundò obiiciunt, quia vel ista substantia positiua est de essentia hominis, vel non. Si dicas primum; ergo Verbum non assumpsit totam essentiam humanam. Si secundum, ergo homo potest reperiri sine substantia positiua.

Respondeo, substantiam pertinere ad essentiam hominis, prout homo subsistens est; non verò ad essentiam hominis, prout homo est reduplicatiuè, quia vt sic reduplicat supra humanitatem, quæ est natura hominis, complexum enim ex humanitate, & substantia ab humanitate haberet esse hominem, & à substantia haberet esse suppositum. Adde humanitatem appellari naturam, & essentiam, quia est principium operandi; substantia verò non appellatur natura, sed terminus nature. Quare, licet requiratur ad hominem, non tamen requiritur, vt natura, seu essentia, sed vt terminus nature. Ad Argumentum ergo dicimus, Verbum non assumpsisse totam essentiam hominis subsistentis, prout subsistens est, sed hominis, prout homo est reduplicatiuè.

Obiiciunt tertid, ergo humanitas Christi assumpta à Verbo est in statu violento, quia caret debita sibi perfectione connaturali.

Respondeo negando sequelam, quia licet humanitas Christi careat perfectione sibi debita, accipit tamen aliam longè excellentiorem, nempe substantiam Verbi, per quam suppleatur propria substantia. Ad violentiam autem requiritur ita carere bono debito ex vi propriæ virtutis causandi, vt nec formaliter, nec eminenter illud habeat. An verò humanitas Christi retineat appetitum innatum ad propriam substantiam? quæstio est de nomine. Nam si nomine

Tertia est communis Theologorum & Philosophorum.

18 Obiectio prima.

Obiectio secunda.

Dissoluitur.

19 Obiectio tertia. Responsetur.

An humanitas Christi retineat appetitum innatum.

16

Veritas. Discrimen. Veritas suppositum humanum & quantitatem Eucharistiæ.

17

Impugnatio. Modus explicandi.

tum ad propriam subsistentiam.

mine appetitus, solum intelligas potentiam cum negatione, certum est, in humanitate Christi manere appetitum innatum ad propriam subsistentiam, cum retineat potentiam cum negatione. Si vero nomine appetitus, intelligas potentiam cum negatione, non solum illius rei formaliter, ad quam est potentia, sed illius item eminenter habitus; tunc dicendum est, humanitatem Christi non manere cum illo appetitu, quia licet non habeat formaliter propriam subsistentiam: habet tamen illam eminenter, quatenus terminatur per subsistentiam Verbi infinite excellentiorem.

20 Dubium.

Discutitur.

Petes primò, vtrum hæc distinctio suppositi à natura reperiatur respectu omnis naturæ substantialis creatæ, & creabilis.

Respondeo, in primis ex mysterio Incarnationis habere distinctionem suppositi à natura irrationali, quia Verbum non solum assumpsit hypostaticè animam Christi, sed etiam eius corpus in triduo, & sanguinem etiam in triduo, vt infra videbimus. Quòd in his naturis habeamus, semel dari subsistentiam distinctam, non erit probabile fundamentum ad negandum hoc ipsum in aliis naturis irrationalibus; quare Theologi communiter concedunt, potuisse quamlibet naturam irrationalem assumi hypostaticè à Verbo.

21 Dubitatio de Angelis.

De Angelis poterit esse maior dubitatio propter eorum maiorem perfectionem. Communior tamen sententia Theologorum de his etiam concedit habere subsistentiam distinctam, vt docet Suarez *vbi supra, sect. 3. an. 9.* quia satis probabile est, potuisse assumi à Deo hypostaticè naturam Angelicam, sicut de facto assumpsit humanam; quod videtur insinuari à Paulo *ad Hebr. 2.* dicente, *nunquam Angelos apprehendit, sed semen Abrahæ apprehendit*, ergo potuit naturam etiam Angelicam Deus assumere: alioquin non commendaretur ex hoc misericordia Dei erga semen Abrahæ. Et confirmari potest exemplo animæ rationalis separata, quæ licet spiritualis sit, adhuc subsistit per subsistentiam distinctam vt infra videbimus, alioquin non potuisset in statu separationis manere vnita hypostaticè Verbo. Denique ex his sit satis verisimile, nullam posse esse naturam substantialem, cui connaturale non sit terminari per subsistentiam distinctam quia hæc compositio ex natura, & subsistentia non provenit naturæ corporeæ, eo quòd sit corporea, cum etiam reperiatur in natura spiritali: nec etiam provenit naturæ spiritali, eo quòd sit spiritalis, cum reperiatur etiam in natura corporea, ergo provenit utriusque ex aliquo, in quo utraque convenit, quòd nihil aliud videtur esse præter rationem communem naturæ substantialis creatæ: præsertim, cum non videatur possibilis alius gradus substantiæ perfectior supra gradum substantiæ intellectualis, in quo sunt Angeli.

SECTIO III.

Quid sit Subsistentia: & quibus rebus competat?

22 Subsistentia quæ.

Nnnulli in primis indicant, subsistentiam esse aliquod accidens, inhærens naturæ. Qui modus dicendi facile impugnatur ex dictis. Primò, quia subsistentia pertinet intrinsecè ad complementum hominis; sine subsistentia enim

non est homo, sed humanitas: ergo subsistentia est aliquid substantiale. Nam homo non est ens per accidens ex subsistentia, & accidenti, sed ens per se ex mera substantia constitutum. Secundò, quia Verbum non vnitur humanitati ad supplendum aliquod accidens illius: alioquin ex Verbo, & humanitate non resulteret ens per se, sed per accidens, præsupponeretur enim iam humanitas completa in suo esse substantiali.

Alij ita loquuntur de subsistentia, vt insinuant, subsistentiam esse ultimam indiuiduationem naturæ, per quam natura redditur hæc determinata? Verum hæc sententia facilius conuincitur falsitatis. Primò, quia humanitas Christi prout distincta à Verbo non est humanitas in communi, sed hæc numero humanitas singularis, non enim assumpta est à Verbo humanitas in communi, sed singularis, & indiuidua; ergo à se, & non à subsistentia habet natura indiuiduationem? Secundò, quia indiuiduatio, vt probauimus in Logica, non potest distingui realiter, vel ex natura rei à natura specifica: subsistentia autem distinguitur saltem ex natura rei ab humanitate; ergo subsistentia non est indiuiduatio naturæ.

Tertiò dicunt alij, subsistentiam esse ipsam naturæ existentiam, subsistere enim nihil aliud est, quàm existere per se, seu taliter existere; quare non est necesse multiplicare duplicem modum, cum possit natura per eundem modum existere, & subsistere.

Sed contra primò, quia existentia non distinguitur ab essentia, vt probauit in Metaphysica, subsistentia autem distinguitur; ergo subsistentia non est idem cum existentia naturæ. Deinde, etiamsi daremus, essentiam distingui ab existentia, adhuc non deberet concedi, esse eandem existentiam cum subsistentia. Sicut in primo Physicorum diximus, etiamsi existentia distingueretur ab essentia, adhuc materiam primam non existere per existentiam formæ; vtriusque enim eadem ferè est ratio, quia humanitas Christi non habet propriam subsistentiam, & tamen habet propriam existentiam distinctam ab existentia Verbi, modò distinguas essentiam ab existentia, modò non; ergo. Probatur minor, quia humanitas Christi terminat actionem, qua producit à parte rei: productio autem debet terminari ad existentiam, vt probatum est dicto loco Physicorum; ergo humanitas Christi habet propriam existentiam, ad quam terminari possit illa productio.

Alias sententias refert, & impugnat Suarez *vbi supra sect. 4.* quibus omissis, cum communi dicendum est, subsistentiam esse aliquam entitatem substantialem distinctam, tam à natura, quàm ab existentia naturæ, per quam formaliter cõpletur natura in ratione suppositi, seu subsistentis.

Petes, quis sit effectus formalis, qui communicatur naturæ, ab hoc modo subsistentiæ.

Difficilis sanè questio, & in qua aliqui recentiores difficultati cedunt, & in nulla sententiâ quietem inueniunt; pender tamen ex hoc quidquid de subsistentia, in sequentibus dicendum est.

Franciscus Suarez, quem plures sequuntur, duplicem assignat formalem effectum subsistentiæ. Primus est, reddere naturam independentem à subiecto. Secundus est, reddere subiectum incommuni

23

24

25

28